

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •
ILLUSTRERADT MAGASIN

25:TE ÅRG.

DEN 24 AUGUSTI 1924.

N:o 47.

Foto. Sundström, Karlskrona.
Lit.-Nr. Gode Rittverd & Klichéanstalt, Gdn

Vy av Mora.
Foto. G. Reimers, Gävle.

Axel Eriksson

Sydöstra Sveriges huvudjärnväg Karlskrona—Växiö och den därifrån sig utgrenande Kalmar—Emmabodalinjen har i dagarne kunnat fira sitt halvsekeljubileum som för trafik öppnade banor: den förra invigdes den 5 augusti 1874, den senare tre dagar därpå. I motsats mot så många andra av 1870-talets järnvägar kan ingendera sägas ha tillkommit som frukt av högkonjunkturen efter fransk-tyska kriget och den därav framkallade överspekulationen. Redan i det betänkande, som den år 1856 tillsatta k. järnvägskommittén framlade angående de järnvägar, som för statens räkning borde anläggas, uttalades, att "kommittéerade icke förbisett att genom de avgivna förslagen östra och sydöstra delarne av Småland och Blekinge bliva i saknad av stambana, ehuru en sådan ansågs nyttig egentligast för kommunikationen med Flottans huvudstation Karlskrona, varföre en stambana i dessa trakter framdeles torde komma att anläggas, och hade kommittéerade för den skull icke nu ansett sig bland stambanorna böra uppföra en sådan linje". I det längsta strävade ock ortsintrössena med konsul Gustaf Peterson i Karlskrona som främste drivande kraft, att med anbud av betydande kommunala uppoffringar från de närmast berörda städerna Karlskrona, Kalmar och Växiö bringa detta statsbanelöfte till uppfyllelse. Först när alla förhoppningar härom syntes strandade genom både ständs- och tvåkammarriksdagens avslag på därom väckta motioner såväl som å motioner om viss räntegaranti åt utländska kapitalister, som konsul Peterson hade förhoppning om att under förutsättning därav intressera för företaget, beslöto Karlskronaborna, fortfarande med Peterson som ledande man, att upprätta ett enskilt bolag. Tack vare ett statsanslag å 1,100,000 kr. och ett storartat kommunalanslag å 500,000 kr. år 1871 kunde man gripa sig an med Karlskrona-Växiö-banans byggande, vilket blivit ett livsvillkor för upprätthållande av den förstnämnda stadens handel och näringsliv, sedan södra stambanan blivit färdig och Växiö vid Alvesta trätt i förbindelse med den. Järnvägen visade sig snart vara ett räntabelt företag och har så förblivit.

Det nämndes ovan, att konsul Gustaf Peterson haft huvudförtjänsten av Karlskrona-Växiöbanans tillkomst, därvid visserligen varmt understödd av länets hövding, greve Hans Wachtmeister. Han fick ock från början säte i styrelsen och slutade som dess ordförande åren 1900—04. Året dessförinnan (1899) hade en hans brorson knutits till järnvägen som dess verkställande direktör och kvarstår alltjämt i denna egenskap; efter att redan 1895 ha invalts i styrelsen, är han sedan i följd jämväl dess ordförande. En god del av banans lyckliga utveckling på senare tid är tvivelsutan just konsul Axel Ernbergs förtjänst.

Axel Ernberg är född i Karlskrona den 12 juni 1851 samt son till handlanden därstädes Johan Robert Peterson och hans maka Emma Olson. Namnet Ernberg har hämtats från Johan Robert och Gustaf Petersons gemensamma farmoder Gustafva Ehrenberg, vilket namn, förkortat till Ernberg, först upptogs av sönerne för deras resp. handelsfirmor och sedermera av alla släktgrenar utom en accepterats som ett av många på olika områden framstående bärare hedrat familjenamn. Efter att år 1871 ha avlagt mogenhetsexamen vid Karlskrona högre elementarläroverk beslöt Axel Ernberg, kanske icke utan intryck av hemstadens just då så livliga järnvägssträvanden, att utbilda sig till ingenjör i väg- och vattenbyggnadsfacket och genomgick för detta ändamål Teknologiska institutet 1871—74, vilket sistnämnda år han utexaminerades som civilingenjör. Sina första praktiska lärospån gjorde han som elev vid Oxelösund—Flen—Västmanlands järnvägsbygge sommaren 1873, men inträdde efter sin examen som elev vid statens järnvägsbyggnader och tjänstgjorde här först en kortare tid vid östra

stambanan (Katrineholm—Nässjö) och därefter som nivellör å sträckan Torpshammar—riksgränsen fram till 1882. Under tiden hade han även förkovrat sitt vetande genom besök vid järnvägsbyggnader i Frankrike, Schweiz, Italien och Österrike (1876—77) och utan tvivel hade han haft en vacker framtid framför sig inom vår järnvägsadministration, om han icke i stället förmåtts inträda som delägare i farbroderns, den ovan nämnde konsul Per Henrik Gustaf Petersons gamla ansedda, redan år 1839 grundlagda firma Gustaf Ernberg & Co., vars chef han blev vid dennes frånfalle år 1904 och som väl trivts och utvecklats under hans insiktsfulla och intresserade ledning. Samtidigt blev han farbroderns efterträdare som nederländsk vice konsul.

Övergången från järnvägsbyggarens bana till den merkantila medförde för Karlskrona stad fördelen, att den fick en ovanlig kommunal kraft ställd till sitt förfogande. Redan 1890 invaldes Axel Ernberg i stadsfullmäktige och fick samma år säte i beredningsutskottet. Otaliga äro de kommunala uppdrag, som under årens lopp fallit på hans lott. Han har haft säte i hälsovårdsnämnden och är ännu ledamot i byggnadsnämnden, vari han först tog plats redan år 1888 och som han sålunda tillhört i icke mindre än 35 år. Än vidare har han varit ledamot i vattenledningsstyrelsen och slöjdskolestyrelsen. Under nio år (1901—09) representerade han Karlskrona i Blekinge läns landsting och år 1906 korade honom stadsfullmäktige till sin ordförande. Både ordförandeplatsen och stadsfullmäktigeskapet lämnade han emellertid vid uppnådda sextiofem års ålder år 1916. Av alla partier fick han då vitsordet att hava med oväld och sakkunskap skött sitt maktpåliggande värv och den precision och klarhet, varmed han ledde stadsfullmäktiges förhandlingar, voro oöverträffliga. Hans insatser i Karlskrona stads kommunala liv äro förtjänta av största erkännande.

Inom affärlivet har naturligtvis även Ernbergs kraft tagits i anspråk utanför den egna firman. Han är en av handelsföreningens fullmäktige och har haft säte i Livräntestaltens styrelse. I styrelsen för Bankaktiebolaget Södra Sveriges, sedermera Svenska Handelsbankens avdelningskontor inträdde han redan 1902 och fungerade 1919—24 som dess ordförande. Under en lång följd av år (1904—1917) var han disponent och styrelseordförande i Karlskrona gasverksaktiebolag. Fortfarande bekläder han ordförande-posterna i styrelserna för Aktiebolaget Ångsågen och Skrufs Nya Glasbruksaktiebolag. Brand- och livförsäkringsaktiebolaget Svea har hedrat honom med sin guldmedalj.

Att i detalj redogöra för vad konsul Ernberg utrett till Karlskrona-Växiö-järnvägens fromma förbjuder utrymmet. Här skall endast erinras om de viktiga organisatoriska förbättringar, varav han torde ha haft huvudförtjänsten. År 1908 ingick nämligen järnvägen i gemensam trafikförvaltning med Växiö—Alvesta, Växiö—Åsheda—Hultsfreds och Växiö—Tingsryds järnvägar och i denna förvaltning inträdde än ytterligare Hönshylte—Kvarnamåla järnväg år 1913 och Östra Värends järnväg år 1922. Koncentration av förvaltningen är för våra mindre enskilda järnvägar ett livsvillkor. Att konsul Ernberg så tidigt haft blicken öppen härför, hör till hans särskilda förtjänster. Naturligtvis är han även ordförande i det trafikutskott, som tillsatts för handhavande av de sex sammanslutna järnvägarnas gemensamma angelägenheter. Även må nämnas, att under Ernbergs direktörstid viktiga ombyggnadsarbeten företagits å banan, ägnad att medföra större tågsäkerhet och möjliggöra större tåghastighet.

Sin brud förvärdade Axel Ernberg i Jämtland, då han 1884 ingick äktenskap med Edla Kristina Andersson.

KARLSKRONA—VÄXIÖ JÄRNVÄGS 50-ÅRSJUBILEUM firas i Karlskrona den 5 aug. med högtidlig utdelning av 12 guld- och 43 silvermedaljer. I mitten bolagets verkst. direktör och styrelseordförande, konsul Axel Ernberg, vilken tilldelades Patriotiska sällskapets stora guldmedalj va-jämte han samsidigt erhöill kommandörstecknet av Vasaorden 2:a kl. — Foto. Källman, Karlskrona. — Klisché: Gohs, Öbg.

Karlskrona—Växiö järnvägs 50-årsjubileum högtidlighölls den 5 augusti med en anslående minnesfest i Karlskrona, varvid utdelning av ett stort antal medaljer ägde rum. K. Patriotiska Sällskapets stora guldmedalj utdelades först till järnvägens ordförande och verkställande direktör, konsul Axel Ernberg, som sedan tjugofem år stått i spetsen för bolaget, därefter guldmedaljer av olika storlekar till 11 samt silvermedaljer till icke mindre än 43 befattningssinnehavare, varjämte en vacker hedersgåva överlämnades till kamrer Lundgren. Medaljutdelningen förrättades av landshövding Sven Hagströmer, som vid samma tillfälle till konsul Ernberg från konungen överrättade insignierna till kommandörsvärdigheten av Vasaordens andra klass. Festligheten fick ett i allo lyckat förlopp.

Den fjärde internationella frökontrollkongressen avhölls i Cambridge den 7—12 juli och hade samlat delegater från ett trettiotal stater. Som repre-

sentant för Sverige bevästade generaldirektören och chefen för k. Lantbruksstyrelsen Erik Insulander konferensen och bland övriga svenska deltagare märktes vår lantbrukskonsulent i London M. von Wachenfelt.

Till bild å sid. 756.

En västsvensk hembygdsfest firades den 16—17 augusti under anslående former i Halmstad. Rektor S. Welin, Skara, öppnade festen, varefter sekreteraren i Västsvenska hembygdsnämnden, ingenjör E. Bergendahl lämnade en klar redogörelse för festen och dess syften, liksom han även senare utredde frågan om anordnandet av en utbildningskurs i västsvensk hembygdsforskning. Flera frågor, som beröra detta studium, upptogs till behandling i föredrag och diskussioner, varefter ett livligt senterat besök å friluftsmuseet på Galberget företogs under ledning av fabrikkör Wallberg, Halmstad. Festen vittnade i allo om ett vackert intresse för gammal nationell kultur.

INTERNATIONELL FRÖKONTROLLKONGRESS I CAMBRIDGE den 7—12 juli. Sveriges representant generaldirektör E. Insulander (X). Närmast honom sitter: T. v. Lady Weaver, prof. Johannsen (Danm.), Sir Lawrence Weaver (kongr. president), dir. Dorph-Petersen (Danm.), I. h. d.: Vulkort (Schweiz). Stående bakom gen.-dir. Insulander (3:dje fr. h.) Sveriges lantbrukskonsulent i London M. von Wachenfelt.

Öfver fotograf.

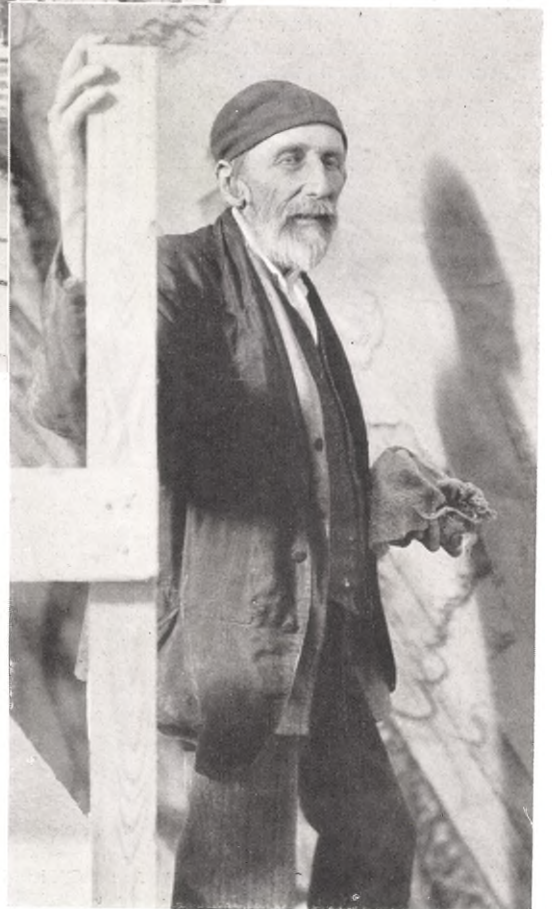
Klisché: Gohs Bildtryck & Klischéanstalt, Öbg.

År 1907 fotografierat.

Klische: sig. Sjöbergs Klischeanst., Gbg

PROFESSOR JOAKIM SKOVGAARD i arbete med utsmyckningen av Lunds Domkyrkas absid.

Utsmyckningen av Lunds domkyrkas absid, som anförtröts åt den danske konstnären *Joakim Skovgaard*, Viborgfreskernas skapare, har nu kommit över det förberedande stadiet. Kompositionen är redan i stora drag upptecknad på det reparerade absidvalvet, och målningen — som sedan skall översättas i glasmosaik — fortskrider eiter hand som valvet hinner torka. Arbetet underlättas i hög grad genom de båda kringkorundelns mittaxel vridbara träställningarna — en "uppfinnning" av professor Skovgaard. På vår ena bild (nederst) synes den 68-årige mästaren arbetande uppe på en av dessa ställningar. Andra bilden visar ett parti av kompositionen t. v. om den stora Kristusgestalten, som placerad i en s. k. mandorla upptar valvets mitt; på samma bild ser man professor Skovgaard, sittande bredvid en av de tre modeller han utfört som ledning för arbetet, och där bredvid stående hans med-

hjälpare, sonen Thomas (t. h.) och den svenske konstnären Hugo Gehlin.

Man får en föreställning om arbetets storlek genom uppgiften att Kristusfiguren, som står välsignande i centrum, mäter 6 meter i höjd. På ömse sidor om mandorlan utbreda sig likartade, men ingalunda symmetriska scener med tvenne väldiga, basunblåsande änglar, som uppväcka de döda ur gravarna. Nedtill synas ett par något mindre änglar stödjande de uppståndna, som med sina lysande glorioer och sina uttrycksfulla åtbörder av hänförelse eller förvirring upptaga valvets nedre parti. Det hela är en grundtvigianskt mild "yttersta dom", förenande i sig dekorativ storhet, andakt och mänsklighet på ett sätt som endast Joakim Skovgaard förmår.

För att pröva verkan av guldmosaik ha glorioerna och mandorlan besatts med gips i mosaikfaktur, som skall förgyllas. Fuktheten i valvet har emellertid mycket fördröjt detta arbete.

—11.

Till bild å sid. 746.

Världspostkongressens medlemmar voro den 15 augusti inbjudna att åse en serie fallskärmsdemonstrationer å Ladugårdsgärdet. Anordnare av uppvisningen voro bröderna Florman och huvudändamålet med densamma var att demonstrera en av löjtnant Thor Thörnblad konstruerad postfallskärm. Tyvärr hade vid tillfället postsäcken blivit alltför hårt belastad varför fallskärmen trasades sönder och fem av linorna brusto. Även ett försök med en av samma konstruktör uppfunnen räddningsfallskärm fick ett mindre lyckligt förlopp. Uppvisningen avslutades med ett utsprång av löjtnant Raoul Thörnblad med dennes egen vetenskapligt utexperimenterade fallskärmstyp. Utsprånget var löjtnant Thörnblads 49:de från flygmaskin och avlopp lika lyckligt som alla de föregående. Världspostkongressens medlemmar hade nästan mangrannt infunnit sig till den intressanta uppvisningen och särskilt löjtnant Raoul Thörnblad fick efter dess slut mottaga många och superlativa lovord för sin fallskärm. Han kommer efter att här i Sverige ha gjort sitt femtionde utsprång i höst att göra en demonstrationsfärd till Frankrike och kanske också en del andra länder för att visa sin uppfinning, som redan varit föremål för uppmärksamhet långt utanför vår lands gränser.

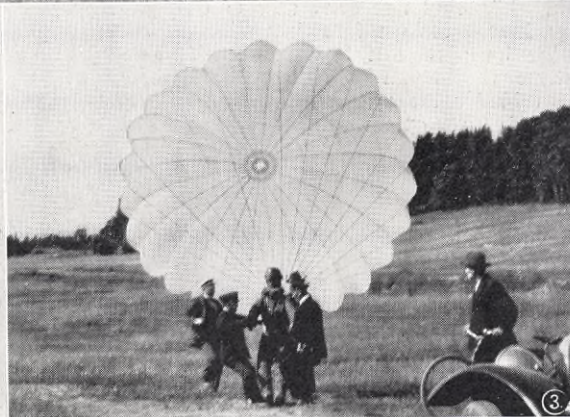
Efter fotografi

Kliché: Sjöberg, Gbg

JOAKIM SKOVGAARD. Kristusgestalten med blå gloria i absidens mitt.

FRÅN DALAKOLONIEN I JERUSALEM. Den 70-årige dalmasen Josef Larsson, grundaren av Dalakolonien i Jerusalem, i skördearbete under Oljobergets skugga. Efter fotografier. Kliché: Sjöberg, Gbg.

4. LÖJTNANT RAOUL THÖRNBLAD, fotograferad med sin förbättrade fallskärm strax efter detta sitt 49:de hopp från flygmaskin, en så mycket mera lyckad demonstration.

VÄRLDSPOSTKONGRESSEN ÅSER FALLSKÄRMSUPPVISNING.

1. Kongressdeltagarne å Gärdet i Stockholm. 2-3. Den icke fullt lyckade uppvisningen av en ny postfallskärm.

Text å sid. 745.

Bildcentralen.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

RFRs fotografi

Kliché: Gots Ritvärå & Klichéanstall., Gbg.

TILL DEN INTERNATIONELLA AMERIKANISTKONGRESSEN I GÖTEBORG den 21 augusti. Utländska kongressdeltagare sedan den 12 augusti församlade i Haag till förhandsförhandlingar, under ordförandeskap av mr. Th. F. A. Delprat (1) och dr. D. Albers (2). — Text å sid. 755.

Foto. *Andrée, Strömstad.* Kliché: *Goös, Öng.*
SKEE URÅLDRIGA KYRKA REPARERAD, inviges
 av biskop Rodhe, som förrättar altartjänst under
 medverkan av svenska och norska präster.

T. h.: Exteriör. Foto. *D. Samuelson.*

Skee gamla vackra kyrka i Strömstads-
 trakten har genomgått en mycket omfat-
 tande restaurering, varigenom dess ursprung-
 liga utseende i huvudsak återställt. Nya
 takmålningar ha emellertid utförts av artisten
 Gunnar Ström samt dekorativa utsmyckning-
 ar av artisterna Henning Ståhlberg och
 Filip Månsson. Den av församlingen i sin
 helhet och enskilda donatorer bekostade
 restaureringen har återställt detta Bohusläns
 främsta medeltidstempel i ett vackert och
 värdigt skick. Nynyvigningen ägde rum den

Kliché: *Goös, Ö.*

nya skick högtid-
 ligen överlämnad åt
 församlingen den
 10 augusti av ärke-
 biskopen, assiste-
 rad av sju präster,
 alla i full ornat.
 Bland de närva-
 rande märktes riks-
 antikvarien Sigurd
 Curman, arkitekt
 Brandel och greven
 och grevinnan Mag-
 nus Brahe å Ryd-
 boholt.

Vidst. bild:
 INTERIÖR AV ÖSTRA
 RYDS NYRESTAU-
 RERADE MEDEL-
 TIDSKYRKA.

Efter fotografi

Kliché: *Goös, Öng.*

Drottningens centralkommitté, som gjort en stor och välbefärdig insats på skilda välgörenhetsområden, kunde den 15 augusti fira tioårsdagen av sin stiftelse. Endast ett par veckor efter världskrigets utbrott tog drottning Victoria själv initiativet till bildandet av denna kommitté, som då närmast hade till uppgift att organisera den enskilda hjälpverksamheten under kriget och befördra samverkan mellan dennas olika grenar samt stat och kommun. Av inströmmande penningmedel utdelades understöd till skilda personer och ändamål, varjämte arbetet med anskaffande av klädespersedlar till landstormen och Röda Korsartiklar hade sitt främsta stöd och oftast utgångspunkt hos Centralkommittén. Sålunda tillsattes i juni 1915 en s. k. "beställningskommission" vilken inköpte material och utdelade dessa till nödhjälpsföreningar i hela landet, varigenom god arbetsförtjänst vanns åt

Hovfoto. Jøger, Stilm.

Kliché: Sjöberg, Gbg.

DROTTNING VICTORIA.

På Drottningens initiativ bildades den 15 augusti 1914 en Centralkommitté att sammanföra och organisera hjälpverksamheten i Sverige till nödhjälpen inom och utom landet. H. M:t är ordförande inom arbetsutskottet. Centralkommittén har hittills lämnat anslag sammanlagt överstigande en million kronor.

många nödlidande kvinnor. Denna kommission ordnade också arbete för c:a 400 tobaksarbeterskor i Stockholm. De erfarenheter, som vunnos vid dessa förstnämnda arbeten, ledde sedermera till upprättandet av arméns nuvarande fasta verkstäder för tillverkning av egna persedlar. Matlagnings- och skollagningskurser anordnades under de svåra krigsåren och i stor utsträckning ha underkläder tillverkats för nödlidande barn. Då kriget slutade, fortsattes verksamheten under delvis andra former med bl. a. understöd till behövande inom medelklassen. Anslag ha under de nu förflutna åren av kommittén givits till ett belopp av ej mindre än 1 million kronor. Drottningen övervakar själv med varmaste intresse Centralkommitténs arbete, tager del i alla detaljer och har ofta själv tagit nya initiativ. Organisationen har handhåfts av sekreteraren, bankdirektör H. Lettström.

Foto. Rödning, Jönköpings.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

BELGISKA OCH AMERIKANSKA MINISTRARNE MED FRUAR och sällskap på bilfärd genom Småland och Östergötland. På besök hos greven och grevinnan Bielke å Sturefors. Fr. v. Färdledaren löjtnant Segerstråle, disponent Rolén, mr Moore, mrs Bliss, minister May, grevinnan Bi'cke, minister Bliss, madame May, fru Segerstråle och greve Bielke. Text å sid. 755.

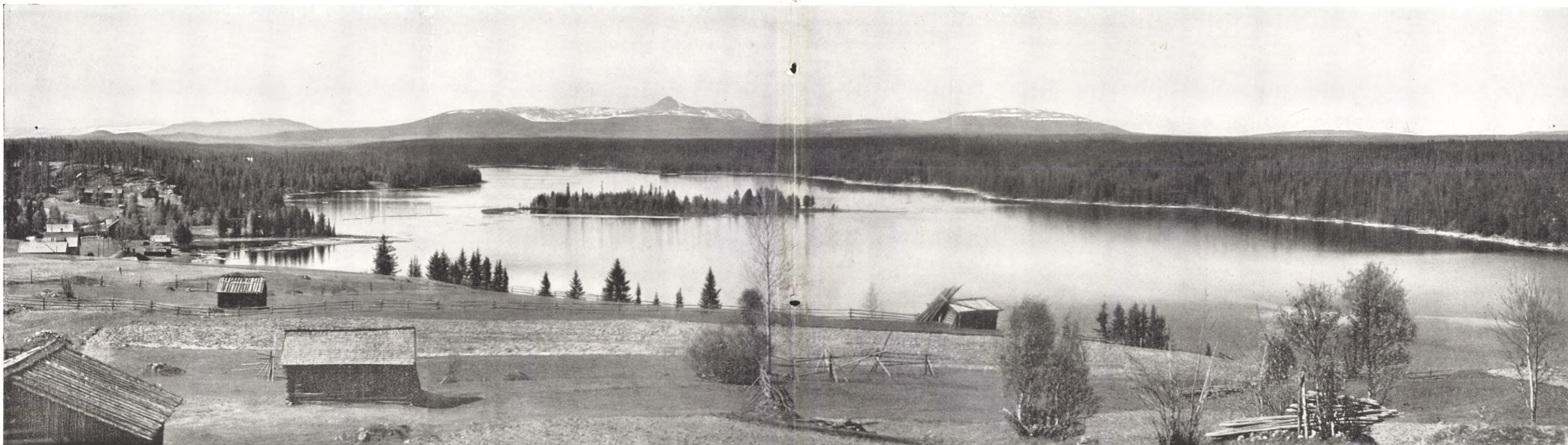

Foto. Reimers, Gävle.

DET VACKRA DALARNE. PANORAMA FRÅN SARNAHEDEN MED STÄDJAN I BAKGRUNDEN.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg.

EUROPAS FREDSBRINGARE.
ÖGONBLICKSBILDER FRÅN LONDONKONFERENSEN.

T. v.
DR. MARX OCH
DR. STRESE-
MANN, Tysk-
lands rikskans-
lär och utrikes-
minister.

T. h.
M. HERRIOT,
Frankrikes kon-
sejpresident.

Londonkonferensen ledde i motsats till sina många föregångare till ett resultat. Detta har naturligtvis fått formen av en kompromiss. Överenskommelsen under-tecknades på kvällen den 16 augusti efter mer än fyra veckors förhandlingar i vilka tyska delegater deltagit sedan den 5 augusti.

Det för Tyskland livsviktiga lånet om 800 millioner guldmark är säkrat, Ruhrområdet skall successivt utrymmas, men Tyskland skall också fullgöra omfattande leveranser, betala fem miljarder guldmark genom obligationer, järnvägarna skola överlämnas till ett särskilt bolag och tyska iiksbanken skall ställas under öveivakning. De

ytterliggäende chauvinistpartien i såväl Frankrike som Tyskland känna sig icke tillfredsställda med detta Dawesplanens omsättande i verklighet och även hos engelska och amerikanska finansmän kan en viss reservation spåras. Det återstår också att se huruvida tyska riksdagen godtagger överenskommelsen som annars förfaller. Men utan tvivel är det första stora ste-

Forts. å sid. 755.

T. v.
DR. KELLOGG,
Amerikas ambassa-
dör i London.

T. h.
MR. MACDONALD
OCH M. THEUNIS,
Englands premiär-
minister och Belgi-
ens ministerpresident.

LEON BOURGEOIS,

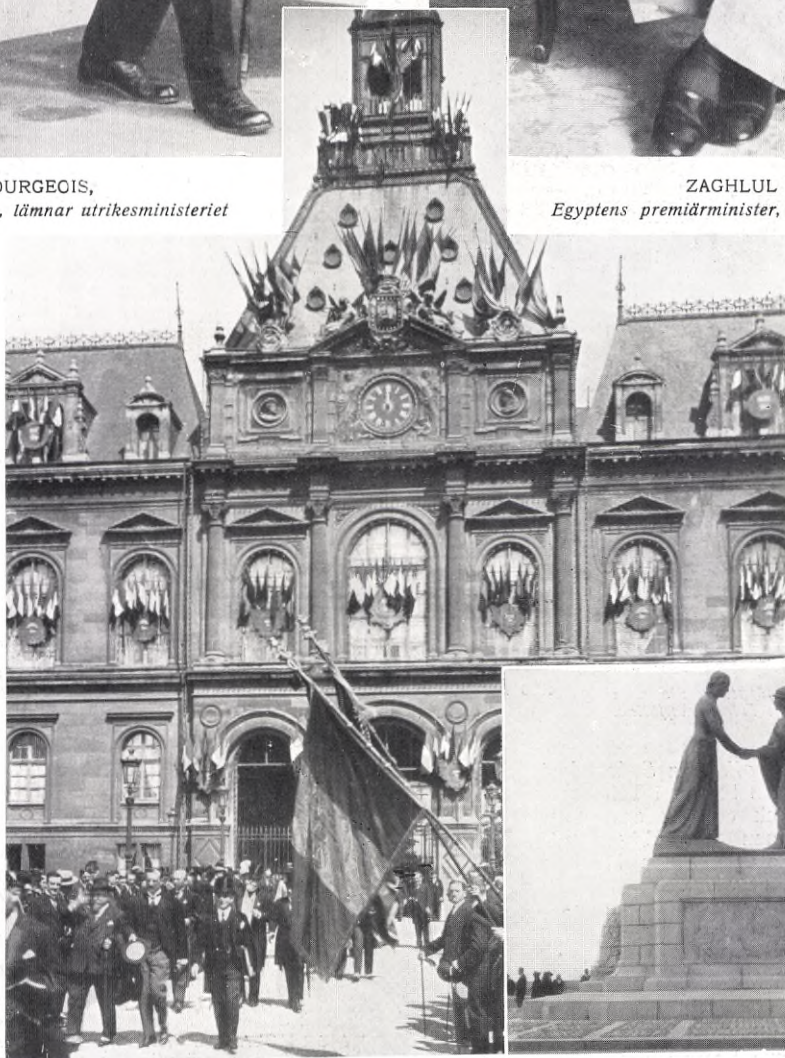
den franske statsmannen, lämnar utrikesministeriet vid sin sons arm efter en överläggning om frågor rörande N. F. med konsejpresidenten Herriot under dens korta besök i Paris från Londonkonferensen den 10 aug.

ZAGHLUL PASCHA,

Egyptens premiärminister, fotograferad å sitt hotellrum i Paris på väg till en fransk rekreationsort efter det attentat han nyligen var utsatt för i Kairo.

Egyptens premiärminister, Zaghul Pascha, blev som bekant i mitten av juli utsatt för ett attentat, som dock icke fick alltför allvarliga följder. Attentatet stod i tydligt samband med strävandena att återinsätta ex-khediven i sin forna värdighet. Zaghul Pascha har emellertid icke på alla punkter visat sig så radikal som extremisterna önska, men i fråga om Sudan har han öppet förklarat sig för Egyptens övertagande av ensamherraväldet.

Forts. sid. 755.

Nederst:
BELGIENS TACK TILL FRANKRIKE. Ett monument avtäckt i Havre symboliserande Belgiens tacksamhet för gästfrihet mot flyktingar under kriget

Belgiska ministrar och delegater efter en högtidlighet å Hotel de ville i Havre.

Vår fotografier.

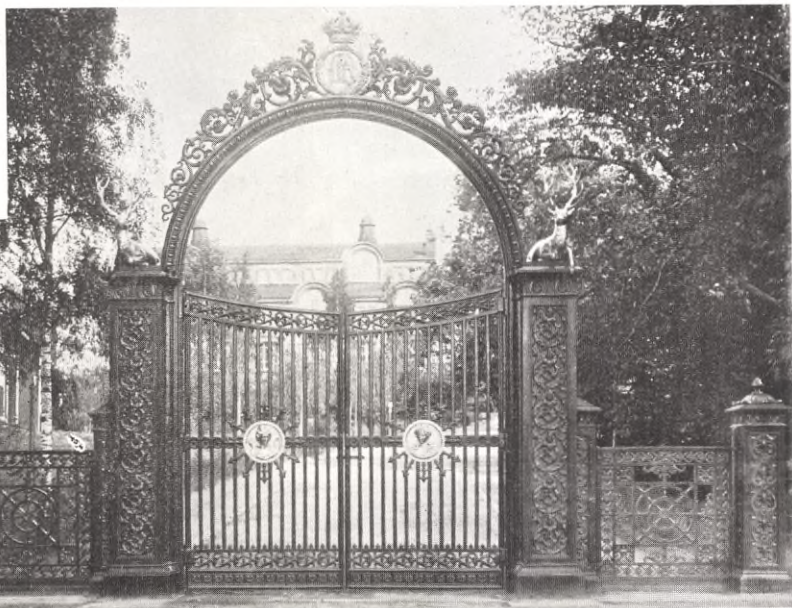
Klöhn: Gods Bildbyrå & Klöhnström, Gbg.

Efter fotografier Klisché: Gode, Gbg.

SKÅNSKA HUSARREGEMENTETS MINNESGÅVA TILL SIN AVGÅENDE CHEF, ÖVERSTEN FRIHERRE CLAES CEDERSTRÖM. Statyvetten är modellerad av Carl Fagerberg och gjuten vid Herman Bergmans konstgjuteri.

Vidst. bild: "BLÅ PORTEN", det gamla minnet från Djurgården, renoverad och rest vid Experimentalfältet.

Bilcentralen.

Klisché: Gode, Gbg.

porten blivit utsatt för skadegörelse, så att den vid uppsättningen på sin nuvarande plats var behäftad med stora skavanker. Den har emellertid på ett synnerligen förtjänstfullt sätt restaurerats av Herman Bergmans konstgjuteri. Målningen har under prof. Wahlmans överinseende utförts av Filip Månsson och förgyllningen av Paul Magnusson.

Den gamla nu konstnärligt restaurerade "Blå porten" torde, där den nu står, vara en av de i konstnärligt hänseende ståtligaste portar, som finnas i landet.

*

Efter porträtt. Klisché: Sjöberg, Gbg.
SOFUS ARCTANDER, förutvarande norsk statsråd, omkommen på Telemarksfjällen.

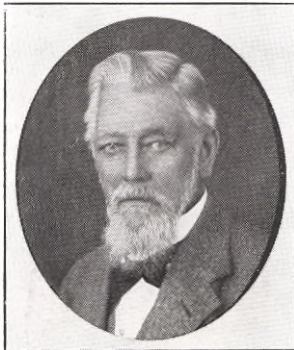
Den gamle norske politikern Sofus Arctander har nyligen omkommit på en fjälltur i Telemarken. Den snart åttioårige mannen gick en dag ensam ut på fjället från Lifjelds turisthotell, men kom aldrig tillbaka. Först efter flera dagars sökande återfanns han död i en fjällälv, över vilken han troligen sökt vada.

Sofus Arctander var på 1870- och 80-talen en av venstres mest bemärkta män, president i lagtinget, inrikesminister i ministären Svedrup till 1888, president i odelstinget 1903 och handelsminister i Michelsens ministär 1905. På senare år tillhörde han de konservativa, men trädde 1907 tillbaka från aktiv politik. Därefter beklädde han posten som förste borgmästare i Kristiania. Arctander var känd som en skicklig debattör och en sakkunnig politiker.

Efter fotografier Klisché: Gode, Gbg.
MAJOR MCLAREN, den britiske världsomflygaren, vid ankomsten till Tokio den 7 juli. Bredvid honom löjnant Plenderleith. Text å sid. 755.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

O. F. T. LJUNGBERG.
Grosshandlande. — Stockholm.
80 år 9 aug.*

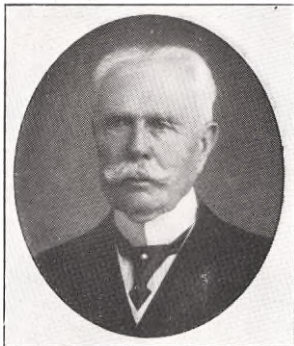
A. BRUNNANDER.
Direktör. — Skene.
70 år 16 aug.*

E. J. THIEL.
F. d. Bankdirektör. — Stockholm.
65 år 18 aug.*

A. F. LIDMAN.
Redaktör. — Hedemora.
65 år 22 aug.*

C. J. E. ROSENBLAD.
F. d. Överste. — Stockholm.
75 år 25 aug.*

O. M. F. RAMEL.
Friherre. — Nyutn. öfverste o. chef
f. Sk:n. Husarreg.*

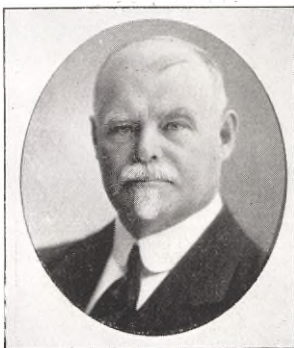
K. G. WESTHOLM.
Häradshövding. — Vellanda.
60 år 25 aug.*

F. J. BAUER.
Generalfältläkare. — Sthlm.
60 år 17 aug.*

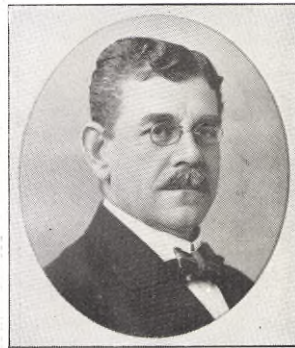
C. F. SJÖBERG.
Disponent. — Sävsjö.
70 år 20 aug.*

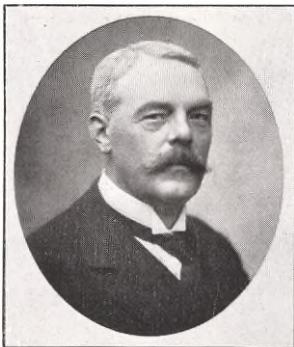
E. KRAFT.
Konsulent. — Örebro.
60 år 13 aug.*

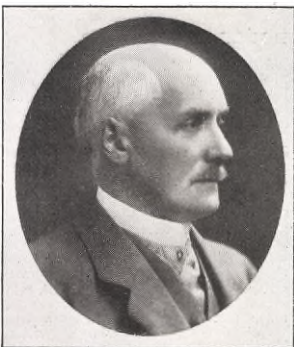
F. G. BLOM.
F. d. Konsul. — Skärblackska.
50 år 3 aug.*

C. A. H. M:SON KOCH.
Dir. Brandchef. — Uddevalla.
50 år 7 aug.*

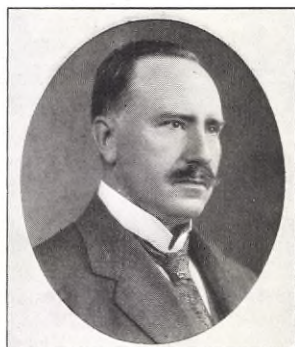
O. SYLWAN.
Professor. — Göteborg.
60 år 25 aug.*

C. T. MÖRNER.
Greve. Professor. — Uppsala.
60 år 24 aug.*

A. E. E. NORBERG
Rektor. — Alingsås.
50 år 22 aug.*

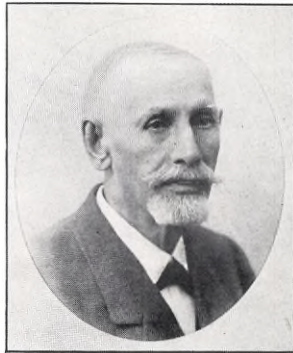

G. V. LIZELL.
Professor. Domprost. — Uppsala.
50 år 26 aug.*

Klisché: Aug. Sjöbergs Klischéanst., Gbg.

C. A. M. NORDENSKJÖLD †.
F. d. Stadslöjtnant. — Skövde.
F. 1846. † 13 aug.*

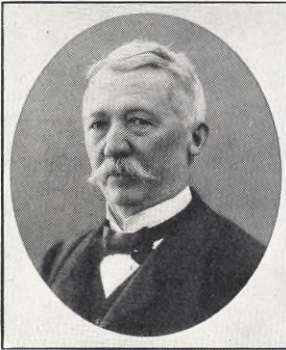
P. BERGSTEDT †.
Ingeniör. — Ekolsund.
F. 1848. † 8 aug.*

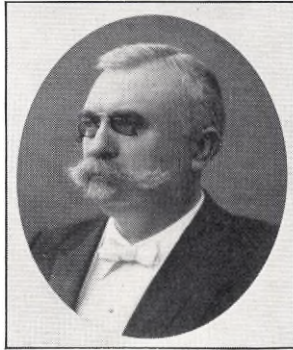
S. NYLANDER †.
Direktör. — Göteborg.
F. 1865. † 8 aug.*

V. G. WERNER †.
Kapten. — Stockholm.
F. 1881. † 5 aug.*

A. CINTHIO †.
F. d. Stadskamrer. — Landskrona. — F. 1846. † 9 aug.

L. G. EKERMANN †.
Direktör. — Velamsund.
F. 1854. † 5 aug.*

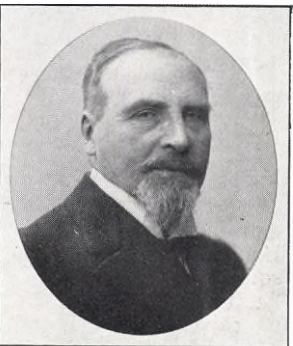
C. G. LILJEGREN †.
Handlande. — Norrköping.
F. 1854. † 3 aug.*

G. A. E. SÖDERSTRÖM †.
Ombudsman. — Stockholms.
F. 1870. † 4 aug.*

J. M. SJÖSTRÖM †.
Redaktör. — Ystad.
F. 1849. † 11 aug.*

J. E. LUNDEGÅRD †.
Konstnär. — Vadmöllan.
F. 1860. † 10 aug.*

P. E. CHRISTENSON †.
Tandläkare. Konstsamlare.
Sihim — F. 1862. † 7 aug.*

C. F. LUNDBERG †.
Musikdirektör. — Göteborg.
F. 1867. † 11 aug.*
Klucht Aug. Sjöbergs Klubbans, Gv

* Data här nedan.

THEODOR LJUNGBERG. Prokurist h. järn- o. stålvarufirman Söderberg & Haak i Stockh. 68, deläg. 82, efter dess ombild. t. a.-b. 06 kassadire. o. styr. led. t. 16.

AUGUST BRUNNANDER. Sdn 84 inneh. av firman Sam. Peterson & Co i Kinna. Under 25 år ordf. i Orby komm.-st. o. nmd. Nämndeman, godeman f. förmynd.-skap. Styr.-led. i Skene snick.-fabr., verkst. dir. i Borås banks avd.-kont. i Berghem.

ERNEST THIEL. Anst. h. Stockh. e. bank o. senare h. däv. Kommanditbol. Louis Frænckel & Co; verkst. dir. v. Härnös. e. banks avd.-kont. i Stockh. 84—90, i Stockh. kred. o. disk.-fören. 91—98, styr.-led. i a.-b. Stockh. diskontofören. 99, dess ordf. Skriftst. Inneh. en stor konstsaml., det berömda Thielska konstgalleriet.

AXEL LIDMAN. Efter avslut. skolgång boktryckeriet t. 78, då han v. endast 18 års ålder blev förestånd. f. Hedemora bada tryckerier o. därifr. utkomm. två tidningar, arrend. 79—80 o. 81 ägare av tryckeri o. tidn.-rörelse; numera verkst. dir. o. störste deläg. i Dalarnes tidn. o. boktr. a.-b. samt chefred. o. ansvar. utg. av bolagets 6 tidn. Stadsfullm. i 34 år; på sin tid v. ordf. o. senare ordf., led. av drätselk. 33 år, de sista 22 åren dess ordf., v. ordf. i folksk.-styr., be-lysn. o. vattenverket, styr.-led. i komm. mellansk., ordf. i kindergården, v. ordf. i bibl.-styr., led. av kyrkoråd, lönenmd. Ordf. o. jourh. dir. v. a.-b. Sv. Lantmännens banks avd.-kont. (Jordbr.-banken), huvudman i sparb., ordf. i styr. f. a.-b. Hedem. arbetarbostäder.

CURT ROSENBLAD. Uljtn. v. Skån. inf.-reg. 75, maj. 99, chef f. Blek. bat. 1900, maj. v. Karlskr. gren.-reg. 02, öv.-ljtn. v. Västerorr. reg. s. å., överste o. chef f. Uppl. inf.-reg. 05—11. Led. av drätselk. i Lund 85—99, stadsfullm. 86—99, ordf. i fattigv.-styr. 91—99.

OTTO RAMEL. F. 1872, uljtn v. Skån. husarreg. 96, ryttm. där 11, adj. h. Konungen 15, major v. Norrl. dragonreg. 18, övljtn v. Skån. husarreg. 21, i da-garna utn. t. överste o. chef f. sista. reg.

KARL WESTHOLM. Stud. 84, hovr.-ex. 92, e. o. not. i Svea hovr. s. å., e. o. not. i Stockh. rådstr. s. å., häradshöv. i Östra här. doms. sdn 08

FRITZ BAUER. Stud. 83, med. lic. 93, tf. läk. v. Malmö allm. sjukh. 96, ord. 01, överläk. v. dess kirurg. avd. o. sjukh. styresman 06. Med. hed.-dr i Upp-sala 07. Generalfältläkare och chef f. Arméförvalt. Sjukvårdsstyr. 17. Biogr. o. helsidesport. XVIII:52.

CARL SJÖBERG. Disp. o. verkst. dir. Landstingsman 99—03, nämndeman 06—12, led. av Riksd. A. K. 08—12. Led. av Jönk. l. hushålln.-sällsk. förvalt.-utsk. Ordf. i Västra här. hush.-gille sdn 98. Styr.-led. i Wrigstads sparbank 28 år.

ERIK KRAFT. Efter avl. stud.-ex. akad. studier t. 87, varefter han ägnade sig åt lantbr. o. utg. fr. Ulltuna lantbr.-inst. o. högre mejerisk. 92. Inneh. senare arr. o. idkade prakt. studier t. 95, sdn sista. är Örebro. l. hushålln.-sällsk. konsul-ent i mejeri- o. boskapskötsel. Sekr., v. ordf. inom ett flertal nämnder m. m. rör. boskapskötsel i inom länet.

FRANS GUSTAF BLOM. Efter avslut. skol- o. prakt. utbildn. egen affär i Norrköp. 1900—17. Spansk v. konsul 03—21, skeppsredare 11—17. Mångårig led. av hand.- o. sjöf.-nmd samt Sjömanshusdir. På sin tid ordf. i bankstyr., Norrköp. segelsällsk., v. flott.-chef i Norrköp. friv. motorbåtflott.

OTTO SYLWAN. Stud. 81, fil. dr. o. doc. i litt.-hist. o. estet. 92, prof. i estet., litt. o. konsthist. v. Göteborg. högsk. sdn 01, rektor där sdn 14. Led. av Skand. samf., Vet. o. vitterh.-samf., av K. Mt. uts. led. av den nämnd som har att utdela Riksd. föriatt. stip. Styr.-led. i Göteborg. mus., stadsbibl. o. Handelshög-

ola i Gbg., v. ordf. i styr. f. Röhsska konstslöjdmus., ordf. i styr. f. Sv. blytt-samf. ordf. i nämnd som utgör förslag t. Stat. skönlitterära stipendier. Iografi o. helsid.-portr. årg. XV:48.

CARL MÖRNER. Stud. 82, med. lic. 91, med. dr. 92, doc. 93, prof. i medic. o. fysiologisk kemi v. Upps. univ. sdn 94. Lär. i fackskolan f. husl. ekonom i Uppsala sdn 95; led. av dir. i Upps. hosp. o. asyl 01—16, led. av komm. i förslag t. apoteksvarustadga 04 o. 09, led. av giftstadgekomm. 02; förordn. för rätta apotekinspekt. sdn 10; inspekter f. Upl. nation i Uppsala sdn 10. Led. av K. Vetensk.-soc. i Uppsala, av K. Vet.-akademien.

EDVARD NORBERG. Stud. 93, fil. kand. 97, lär. v. Göteborg. gymnas. f. fl. 05—22, adj. v. Göteborg. östra realsk. 07, v. Göteborg. reallärov. 17, rektor v. Stat. samskola i Alingsås sdn 22. Led. av exam.-nmd v. stud.-ex. f. privatist-r 20—21, skolöverstyr. omb. v. realskolex. v. S. Rudebecks skola i Göteborg, 22, led. av folksk.-styr. i Alingsås 23.

GUSTAF LIZELL. Stud. 92, fil. kand. 96, teol. kand. 04, prakt. teol. prof. s. å., teol. lic. 08, prästv. 04, pred. v. Akad. sjukh. i Upps. 05—19, v. Upps. hosp. o. asyl 07—21, fil. dr. 10, docent i prakt. teol. s. å., teol. dr. 15, prof. i prakt. teol. 21, kyrkoh. i Gta Upps. s. å., kontr.-prost i Vaksala kontr. 22, domprost i Upps 23. Teol. författare.

CARL-AXEL NORDENSKJÖLD †. Ulltn. v. F. Livgren.-reg. 63, utex. fr. högre artill.-lärov. v. Marieberg 69, löjtn. v. Gen.-staben 73, major där 85, övjltn. i an 89, chef f. Krigshögsk. 89—91, övjltn. i Gen.-staben 90, överste där 92, överste o. sek.-chef f. Livreg. t. fot 97—02, gen.-major i an 02, chef f. 3de armefördeln. 02—11, gen.-öjtn. i an 08, i General. res. 11—19, Kommandör m. st. k. Sv. O. Biografi o. portr. årg. VIII: 52. V. ordf. i Skövde stadfullm. t. 22, ordf. i dess beredd.-utskott.

PEHR BERGSTEDT †. Under 53 år -1870—1923- fabrikslärare v. Lars Monténs stearinljusfabr. v. Alvik. På sin tid, under åren 79—15, Bromma förs. främste kommunalman; ordf. i komm.-nmd, led. av kyrko- o. skolråd, kyrkovård, led. av fattigv.-styr., landstingsman samt efter Bromma inkorpor. m. Stockh. stad 1916 led. av Stockh. stadfullm., dir. f. fattigv.-styr., led. av direkt. f. länets sinnessjukanst. v. Ulvsunda, led. av Sollentuna här, allmänning.

SIMEON NYLANDER †. Stud. 83, ex. v. Utluna lantbr.-inst. i anst som lantbr.-ingenjör. Skötte senare fädernegodset Limmareds säteri, under vilken tid han var komm.-ordf., ordf. i vägstyr., led. av Älvsb. i södra hushälln.-sällsk. förvalt.-utsk. Huvuddeläg. o. verkst. dir. i Murbruks- o. betong a.-b. i Göteborg 10—17. Senare maklare i Stockholm.

VICTOR WERNER †. Ulltn. v. Fortifik. 03, kapt. 15, i res. 19, därefter dir. f. Sv. murbruks a.-b. i Stockh. På sin tid framst. organ. inom arméns signalväsande, tilld. Krigsvet.-akad. med. f. arbete inom detta område. Styr.-led. i a.-b. Jönköp. snickerifabrik.

LUDVIG EKERMANN †. Flyttade, efter att en tid ha ägnat sig åt jordbruk å fädernegården Kåtsäter, t. Stockh., ekonom. dir. i Sv. Dagbl. 88—97, rotem. i Stockh. t. 22. Initiativtag. t. bild. av Allm. pens.-försäkr. bol. o. dettas v. verkst. dir. t. 20. Styr.-led. i Nya Dagl. Alleh. 05—08.

GUSTAF LJLJEGREN †. Grund. 78 afbr. i eget namn jämte flaggfabrik i Norrköp. Hed.-led. av Norrköp. manuf.-handlareförening.

EMIL SÖDERSTRÖM †. Ordf. i Typograf.-fören. i Stockh. 97—02, dess omb.-man sdn 03. Inneh. därjämte ett flertal olika uppdrag inom typograforgan. Led. av styr. i Stockh. stads arbetsförm. sdn 05. Led. av Stockh. stadfullm. sdn 19, av stadskollegiet, drätsel-nämnden.

JOHAN SJÖSTRÖM †. Vid unga år medarb. i olika skånska dagstidn. t. 73, red. av Ystads Alleh. sdn 73, därj. dess ansv. utg. sdn 90. Deleg. i Publ. Kl. v. internat. presskongr. i Belgien 05. V. ordf. i Ystads arbetarefören. 83—85, ordf. i Ystads föreläs.-anst. 86—90.

JUSTUS LUNDEGÅRD †. Utg. fr. Konstakad. 84, stud. i München o. Paris, inneh. målarskola i Malmö 87—89. Landskapsmålare, föredrädesvis m. motiv fr. Skåne. På sin tid ordf. i Skåns. konstnärslaget o. var en av dettas stiftare.

EMIL CHRISTENSON †. Stud. 82, tandläk.-ex. 86, prakt. i Lund 86—93, i Stockh. sdn sistn. år. Censor v. tandläk.-ex. 95—97, medl. av examensnmd f. tandläk.-ex. 98—01 o. 03—06. Intresserad konstsaml. o. inneh. av en synnerligen värdefull konstsamling.

FRIÐOLF LUNDBERG †. Militärmus. 83—89, serg. 85, avl. musikdir. ex. v. Musikonserv. i Stockh., tjg. som sånglär. v. Göteborg. folkskol. som kapellist. kor- o. kapellm. v. olika teatersällsk., kapellm. v. Göteborg. Folkteater 03—23, under Axel Engdahls tid (t. 22) även kamrer o. ekonomichef. Tilld. Pro Patrias guldmedalj.

ZAGHLUL PASCHA. Forts. fr. sid. 751.

Hittills ha nämligen England och Egypten gemensamt stått som Sudans herrar och bägge burit kostnaderna för landets pacifiering. England vidhåller emellertid status quo och förklarar, att Egypten för de utgivna penningmedlen bl. a. fått den reela och viktiga valutans att dammanläggningarna i övre Nilen nu icke längre återkas av fiendliga sudanesiser. I Zaghlul Pascha begav sig i slutet av juli till Europa, för att först tillbringa en rekreations-sejour i Frankrike, där han ännu befinner sig, och sedan upptaga förhandlingar med Mac Donald. Den senaste veckan har emellertid medfört underrättelsen om att våldsamma oroligheter utbrutit. Ett sällskap, "Vita flaggans förening", vars ledare Ali Abdel Latif f. n. undergår fängelsestraff för oppro-risk agitation, tycks därvid ha spelat den största rollen med demonstrationer och handgripligheter. Starka truppkoncentrationer ha vidtagits kring Kartum. I Abara och Port Sudan fingo demonstrationerna karaktär av myteri. Den protest mot Englands kraftåtgärder som av egyptiska regeringen publicerats har illa upptagits av den engelska och kommer säkerligen icke att underlätta den egyptiske ministerns sak hos engelsmännen.

Till bild å sid. 746.

Den **tjugoförsta internationella amerikanistkongressen** öppnades den 20 augusti i Göteborg, dit deltagarna samlats efter att redan tidigare ha sam-

manträtt i Haag. Dessa forskare i Nord- och Syd-amerikansk kultur hade funnit sig från alla delar av jorden och vid det öppningstal, som av fransmannen dr. Rivet hölls i Scheveningen, omnämndes särskilt frih. Erland Nordenskiölds märkliga forskningsresultat. Frih. Nordenskiöld är kongressens generalsekreterare. Skälet till att Göteborg valts till mötesplats ligger också till stor del i befintligheten där av de utomordentliga etnografiska samlingar från Sydamerika, vilka genom hans försorg hopbragts och nu nyordnats.

Till bild å sid. 749.

En instruktiv och angenäm bilfärd har under dagarna 8—12 augusti företagits genom Småland och Östergötland av **amerikanska och belgiska ministerrarna i Stockholm, Mr. Bliss och M. May med fruar**, direktören för Svenska trafikförbundet, löjtnant Torsten Segerstråle med fru samt en gäst hos amerikanska ministerparet, mr. Moore. Färden ställdes först till Jönköping vareft sällskapet mottogs av direktör H. Karnell. Påföljande dag fortsattes till Gräna, vareft kabinettskammarherre och fru B. Hay gävo lunch. Vidare besågos Alvastra, där utgrävningarna demonstrerades av doktor Frödin, samt Vadstena, Motala och Linköping, varifrån som utgångspunkt Östergötland mycket ingående besågs. Hela färden gynnades av det härligaste väder och resenärerna torde ha fått det bästa tänkbara intryck av de naturskönheter vårt land har att uppvisa.

Till bild å sid. 752.

Den **engelske världsflygaren Mac Laren**, som alltsedan starten den 25 mars förföljts av envis otur, måste den 4 augusti uppgiva företaget, sedan maskinen lidit haveri mellan Kamtschatka och Alaska. Tidigt på morgonen startade man från den asiatiska kusten, men väl utkomna ett gott stycke på havet möttes flygaren av ogenomtränglig tjocka. Sjön gick hög och flygplanet måste gå fram på ytterst ringa höjd i stark vind och drivande regn. Föraren, flygofficeren Plenderleith, undgick som genom ett mirakel att kollidera med en klippa, som dock lyckligen passerades på endast 2 fots avstånd. Man måste försöka gå ned på vågorna, men därvid slo-gos vingarna sönder. Livbältena togos på och det var endast med yttersta möda man tidvis kunde hålla motorn igång och styra i förmodad landriktning. Under två timmars tid fingo överste Broome och squadron-leader Mac Laren springa fram och tillbaka på resterna av vingarna för att hålla flygplanet på rätt köl. Men efter ett par timmars hård kamp mot vind och vatten skyntades en sandig strandremsa, som sedan visade sig ligga icke långt från Nikolski. Genom maskinens förstöring var det otänkbart att längre fortsätta den äventyrliga färden, varför engelsmännen måste låta de amerikanska flygarna ensamma tävla vidare med argentinaren Zanni och italienaren Locatelli.

LONDONKONFERENSEN. Forts. fr. sid. 750.

get mot fred och ekonomiskt normalare förhållanden taget. Man har så länge spjärnat mot udden, att dess sting blivit alltför besvärande för alla parter. Nu återstår det för tiden, sända förnuftet och samförståndsandan att verka — så mycket nu de båda sistnämnda kunna göra sig gällande.

Hrr Fotograf *uppmannas att vid insändandet av fotografier till HVAR 8 DAG tillse, att firmanamnet är anbragt på fotografiens baksida. Endast då anges firmanamnet.*

Foto. Nilsson, Halmstad.

HALLANDSGÅRDEN, ETT NYINVIKT HEMBYGDSMUSEUM. Text å sid. 743.

Klitché: Sjöberg, Gbg.

Stockholm har en enda dag, den 12 augusti, gästats av ett *siamesiskt furstepar*, prinsen och prinsessan Projatipok samt en brorson till den förre, prins Smai och svit. De långväga gästerna anlände den 11 aug. närmast från Kristiania och togo sin bostad på Grand Hotel. Följande dag besågos under ledning av Siams härvarande generalkonsul Axel Ax:son Johnson och Siams minister i Rom, Phya Sanpakitsch, som är här i anledning av postkonferensen, Nationalmuseum, Nordiska museet, Riksdagshuset och Stadshuset, varpå lunch intogs å hovjägmästare Helge Ax:son Johnsons slott Berga i Stockholms skärgård. Avresan från Stockholm ägde rum redan följande morgon med Göta-Kanalångaren Wilhelm Tamm till Göteborg.

Spritmarknaden utanför svenska gränsen vid Grisbådarna i närheten av Strömstad har åter tagit

Bildcentralen.

Klitché: Sjöberg, Gbg.

SIAMESISKT FURSTEBESÖK I SVERIGE. *Prinsen och prinsessan Projatipok på Göta-Kanalfärd.*

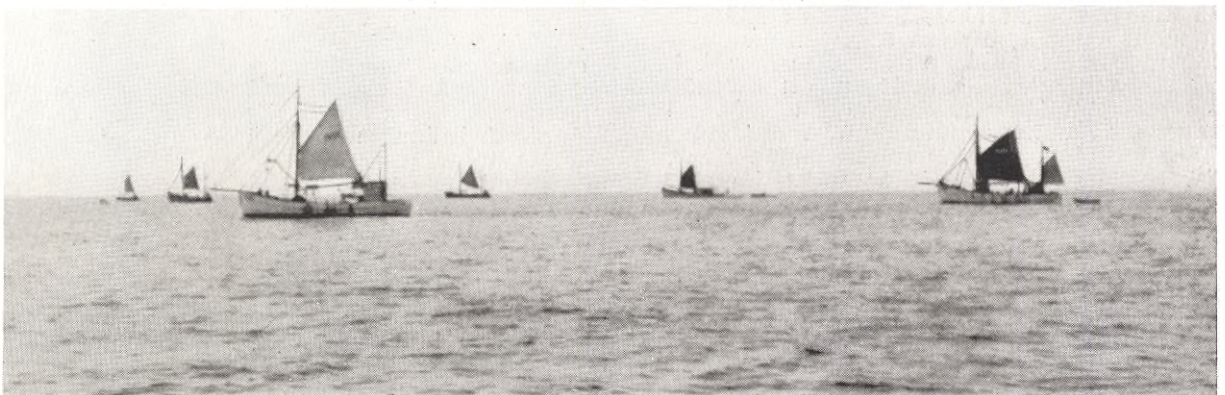
fart i och med de mörka nätternas inträdande. Ett tiotal spritfartyg ligga förankrade på andra sidan gränslinjen, men det har likväl hänt att en mindre norsk båt råkade överskrida denna och därför beslagtogs. Den dyrbara lasten hann man dock dessförinnan sänka i havet. Denna allt annat än sympatiska form av köpenskap har likväl betydande svårigheter att kämpa med, svårigheter som borde växa i snabbare takt än spritfartygens antal.

YRKES- och AMATÖRFOTOGRAFER

äro välkomna med

nya, vältagna landskaps- eller genrebilder - - - -

lämpliga för vare sig den stora bilden å omslaget eller för den mindre vignetten å varje häftes första sida. Honorering vid antagandet . . . . .

Amatörfoto D. Samuelson.

Klitché: Aug. Sjöbergs Klitchéanst., Gbg

SPRITFLOTTAN VID GRISBÅDARNA, en ögonblicksbild av en flotta som sannerligen icke avrustar.